

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

25 maart 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Interpellatie van de heer Etienne De Groot tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de werkwijze van de Vlaamse regering bij de standpuntbepaling in bio-ethische kwesties
Met redenen omklede motie

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Woensdag 25 maart 1998

VOORZITTER : Mevrouw Trees Merckx-Van Goey

– *De interpellatie wordt gehouden om 9.50 uur.*

Interpellatie van de heer Etienne De Groot tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de werkwijze van de Vlaamse regering bij de standpuntbepaling in bio-ethische kwesties

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van heer De Groot tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de werkwijze van de Vlaamse regering bij de standpuntbepaling in bio-ethische kwesties.

De heer De Groot heeft het woord.

De heer Etienne De Groot : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, men kan het politieke bestel terecht verwijten dat het niet of veel te laat inspeelt op de fenomenen die de snelle maatschappelijke evolutie met zich meebrengt. Eerlijkheidshalve moet hieraan worden toegevoegd dat een snelle besluitvorming binnen het democratisch bestel vaak wordt uitgesloten door de complexiteit van de dingen. Een democratisch genomen beslissing wordt immers voorafgegaan door een discussie waarbij de finaliteit van de talrijke elementen wordt afgewogen. Die discussie zorgt ervoor dat het proces vaak moeizaam tot een wettelijke regeling leidt.

Ondanks alle nadelen valt de democratie toch nog te verkiezen boven een autoritair en sterk eenmansstelsel. Zo een stelsel houdt nergens rekening mee, behalve met de eigen ideologie, en legt met brute kracht regels op die nadien vele mensen pijn

doen. We kiezen dan ook zonder twijfelen voor een democratisch systeem.

We willen het democratische systeem wel nauwer laten aansluiten bij het terechte verwachtingspatroon van onze burgers. Jarenlange steriele discussies waarbij essentiële maatschappelijke problemen taboe werden verklaard, zijn dan ook onaanvaardbaar geworden.

Als men het domein van de bio-ethica betreedt, en binnenstapt in de schemerzone rond leven en dood, wordt het oplossen van problemen nog gevoeliger. Gelovigen voegen immers een metafysisch element toe aan het debat. Bovendien weken de thema's ook een onderhuidse emotionele reactie los, niet alleen bij gelovigen en vrijzinnigen, maar ook binnen de ideologische groepen. Het grote gelijk bestaat nergens, ook hier niet.

Als we de wetenschappelijke en technologische evolutie en de maatschappelijke zingeving ook maar enigszins willen bijbenen, moeten we het geweer van schouder veranderen. We moeten een debatcultuur ontwikkelen waarbij men niet alleen het eigen liedje komt zingen, maar ook wederzijds respect toont en aandacht heeft voor het verhaal van anderen. Men mag zich daarbij niet verstoppen achter principiële stellingnames die geen rekening houden met de realiteit op het terrein.

Ook een multidisciplinaire aanpak en een inbreng van de volksvertegenwoordiging zijn onmisbaar in het debat. Ik weet dat bio-ethische kwesties hoofdzakelijk federale materie zijn. Toch moeten de gemeenschappen en gewesten in sommige gevallen een deel van de partituur spelen. De beslissingen over het ontwerp van conventie en de biogeneeskunde, en de aanpassingen ervan, worden zowel op federaal niveau als op het niveau van de gemeenschappen en gewesten genomen. Het gaat hier immers niet alleen om justitie, maar ook om volksgezondheid en wetenschapsbeleid. Voor de laatste

De Groot

materies hebben het federale niveau en de regio's gedeelde bevoegdheden. Het Vlaams Parlement moet zich dus ook uitspreken over het ontwerp van conventie.

Bovendien beseft men te weinig hoe groot de impact van verdragregels wel niet is. Na ratificatie hebben die immers voorrang op de interne rechtsregels. Op het ogenblik dat de ratificatie aan de volksvergadering wordt voorgelegd, is de politieke teerling geworpen, zelfs als men opwerpt dat de goedkeuring van de bevoegde assemblees vereist is voor de ratificatie.

Als de ondertekening van de voorgestelde bioconventie voor politieke strubbelingen zorgt, is het begrijpelijk dat de bevoegde overheden de boot steeds hebben afgehouden en het debat hebben vermeden. In tegenstelling tot vele andere staten, bestaat er in dit land geen wet- of decreetgeving die als uitzondering kan worden ingeroepen tegen bepaalde te stringente bepalingen van het verdrag.

De houding die de Belgische afgevaardigden en ministers innamen ten aanzien van cruciale elementen ging niet verder dan een onthouding. Binnen het Comité Directeur pour la Bio-éthique handelden de Belgische vertegenwoordigers volgens de directieven die voortkwamen uit de coördinerende vergadering tussen de federale regering en de gemeenschappen en gewesten. De Vlaamse regering heeft dus ook haar duit in het zakje gedaan, maar ze heeft het Vlaams Parlement niet geconsulteerd. Men heeft de kans gemist om het debat te openen en het dossier te deblokken. Ik ben ervan overtuigd dat dit in de toekomst anders moet.

Het optreden van de Vlaamse regering in deze materie doet een aantal vragen rijzen. Ten eerste, hoe worden de afgevaardigden van de Vlaamse regering in de coördinerende vergadering benoemd? Ten tweede, wie zijn die afgevaardigden? Ten derde, welke directieven krijgen ze mee, en hoe komen die tot stand? Ten vierde, wat is het concrete standpunt van de Vlaamse regering met betrekking tot de verschillende aspecten van klonen? Ten vijfde, waarom werd het Vlaams Parlement tot nu toe niet betrokken bij de voorbereiding van de standpuntbepaling en de directieven?

De voorzitter : Mijnheer de minister-president, de vragen van de heer De Groot lijken me duidelijk. De totstandkoming van de conventie over de rech-

ten van de mens en de biogeneeskunde kent een heel lange voorgeschiedenis. Er worden al voorontwerpen aangekondigd sinds 1994. Er bestaan daarover ook al lange tijd publicaties. Het is misschien inderdaad een gemiste kans dat daarover nog geen debat werd gevoerd in het parlement. Mijnheer De Groot, we hebben minister Demeester wel al enkele malen naar het standpunt gevraagd.

Ondertussen zijn we alweer een aantal maanden verder. Wat is de juiste stand van zaken? Er is nog een additioneel protocol over het klonen. Ook dat kan niet worden afgehandeld zolang de oorspronkelijke conventie over de biogeneeskunde niet is ondertekend door de regering en geratificeerd door de verschillende parlementen. Die oorspronkelijke conventie is dus heel belangrijk. Mijnheer de minister-president, wat doet de Vlaamse regering om dit enigszins te bespoedigen? Hebt u dat juridisch laten onderzoeken? Kan de Vlaamse regering al een standpunt innemen, tekenen en het document aan het Vlaams Parlement voorleggen? Bestaan er alternatieven indien het dossier geblokkeerd blijft op federaal niveau?

Minister-president Luc Van den Brande : Mevrouw de voorzitter, dames en heren, ik ben de heer De Groot dankbaar dat hij me de kans geeft om de stand van zaken toe te lichten. Vaak wordt er veel werk verricht over belangrijke thema's, maar wordt er niet precies aangegeven wat er juist aan de orde komt op een bepaald ogenblik. Ik zal de zaken even op een rijtje zetten, en het algemeen kader schetsen.

In het samenwerkingsakkoord tussen de federale regering en de deelstaatregeringen betreffende de vertegenwoordiging van België in internationale organisaties wordt de Raad van Europa vermeld als een van de organisaties waarop het akkoord van toepassing is. We hebben hierover twee samenwerkingsakkoorden afgesloten. Een eerste betreft de vertegenwoordiging en besluitvorming in de Europese Unie. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen vier groepen bevoegdheden: exclusief federale bevoegdheden, voornamelijk federale bevoegdheden, exclusief gemeenschaps- of gewestbevoegdheden en voornamelijk gemeenschaps- of gewestbevoegdheden.

Dat onderscheid bepaalt welke minister of ministers ons vertegenwoordigen. Naargelang de situatie is er voor de Europese Unie een hoofdvertegenwoordiging van het federale niveau, het gemeenschaps- of het gewestniveau. Dat geldt mutatis mutandis ook voor de Raad van Europa. Op die instelling is een ander samenwerkingsakkoord van

Van den Brande

toepassing, namelijk dat met betrekking tot de internationale organisaties.

Het samenwerkingsakkoord werd trouwens door het Vlaams Parlement goedgekeurd. Het omschrijft de procedure om de standpunten te bepalen die België inneemt binnen internationale organisaties. Binnen de Raad van Europa komt de bio-ethische problematiek vooral aan de orde tijdens het zogenaamde Comité Directeur pour la Bio-éthique. Ik zeg dat in het Frans, omdat dat een van de officiële talen is van de Raad van Europa. Het CDBE bestaat uit deskundigen in deze materie die optreden als vertegenwoordigers van hun lidstaat. De conventie over mensenrechten en biogeneeskunde is in deze vergadering van deskundigen totstandgekomen. U hebt daar trouwens naar verwezen.

De doelstelling van het verdrag wordt het best omschreven in artikel 1. Mijnheer De Groot, u vraagt terecht wie op welke manier wordt vertegenwoordigd, en hoe de besluitvorming over dit verdrag verloopt. U hebt ook het klonen aangehaald. Er worden daarover gesprekken gevoerd op het vlak van de Europese Unie. Dat gebeurt naar aanleiding van de ontwerprichtlijn, waarop ik nog zal terugkomen. Beide thema's zijn dus verweven. De bio-ethische kwesties in de conventie van de Raad van Europa zijn wel ruimer dan de ontwerprichtlijn van de Europese Unie over het klonen. Maar de doelstelling van het verdrag kan het beste omschreven worden met de bepaling van het artikel 1 : 'Les parties à la présente convention protègent l'être humain dans sa dignité et son identité et garantissent à toute personne sans discrimination le respect de son intégrité et de ses autres droits et libertés fondamentales à l'égard des applications de la biologie et de la médecine.'

Het grootste deel van de ontwerpbepalingen van de conventie behoort, zoals u reeds opmerkte, tot de bevoegdheid van de federale overheid. Dit is zo qua bevoegdheid, maar dit onderscheid valt moeilijk te handhaven wanneer we spreken in termen van verantwoordelijkheid. Datzelfde geldt bijvoorbeeld eveneens voor een thema als ontwikkelings-samenwerking, een stelling die ik reeds uitvoerig toelichtte in de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden. De vraag is of deze samenwerking een kwestie is van bevoegdheden of van verantwoordelijkheid. Maar natuurlijk moet dit ergens ingebed worden in een bevoegdheid, en deze berust grotendeels bij de federale overheid. Een aantal aspecten, bijvoorbeeld betreffende het

gezondheidsbeleid, behoren evenwel tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. Omwille van het overwegend federaal karakter van de conventie hebben de gemeenschappen geen afgevaardigde gestuurd naar de Belgische afvaardiging bij de vergadering van het CDBE. Die Belgische delegatie bestond uit vertegenwoordigers van de functioneel bevoegde federale ministers : van ambtelijk niveau wat de minister van Justitie betreft, van kabinetsniveau wat de minister van Volksgezondheid betreft. Het gaat hier over een overwegend federale aangelegenheid, dus volgens de gangbare regel zijn de vertegenwoordigers federaal. Zo is het aan de andere kant immers evident dat de gewest- of gemeenschapsministers zetelen in de vergaderingen over cultuur, industriële politiek, wetenschapsbeleid en dergelijke.

Omwille van de betrokkenheid van de gemeenschappen voor een aantal verdragsbepalingen vond, conform het voornoemd samenwerkingsakkoord, voor de vergaderingen van het CDBE in Straatsburg steeds een coördinatievergadering plaats, onder het voorzitterschap van het kabinet van de federale minister van Buitenlandse Zaken. Dit was een vergadering met alle functioneel betrokken kabinetten en administraties op het federale niveau en dat van de gemeenschappen. In het geval van de Vlaamse Gemeenschap ging het bij deze vergaderingen om vertegenwoordigers van de Vlaamse ministers bevoegd voor Buitenlands Beleid en Gezondheidsbeleid, in casu minister Demeester en ikzelf. Ik merk in dit verband op dat bij mijn weten binnen België alleen de Vlaamse regering zich reeds formeel positief heeft uitgesproken over dit belangrijke verdrag, door zich in haar beslissing van 10 december 1996 uit te spreken voor de openverklaring voor ondertekening. U ziet dat we soms nog onvoldoende overbrengen wat we trachten te doen. Noch vanwege de federale regering, noch vanwege de regeringen van de twee andere gemeenschappen is me een formeel standpunt terzake bekend. Ik zeg dit onder voorbehoud, maar ik heb het laten nagaan, en het is me vooralsnog niet bekend.

De Vlaamse regering heeft zich dus uitgesproken, volgens de exacte termen van het internationaal verdragsrecht, voor de openverklaring voor ondertekening. Dat wil zeggen dat wij principieel een voorstander zijn van de bepalingen van deze conventie. Op de coördinatievergadering hebben de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap steeds een positieve houding aangenomen tegenover de ontwerpconventie. Dit overigens volledig in dezelfde lijn als de standpunten die terzake worden ingenomen in het grootste deel van de lidsta-

Van den Brande

ten van de Raad van Europa. Als de Belgische delegatie zich bij de onderhandelingen in Straatsburg met betrekking tot een aantal fundamentele bepalingen van de conventie, onder meer de bepaling over de aanmaak van kweekembryo's, heeft moeten onthouden, dan is dit te wijten aan het feit dat een aantal federale verantwoordelijken zich niet wensten aan te sluiten bij de bijna-consensus terzake binnen de Raad van Europa. Omwille van dezelfde reden heeft België deze fundamentele ethische conventie nog niet ondertekend. Het feit dat er geen consensus was, heeft geleid tot een onthouding. Het grote verschil met de besluitvorming van de Europese Unie is dat daar een onthouding, wanneer er geen tegenstemmen zijn, zich mee insluit in de consensus van een positieve beslissing in de Europese raden. Hier betekent een onthouding echter dat men niet tot ondertekening overgaat. Mijnheer De Groot, ik wil verder geen polemische beschouwingen maken, ik stel alleen het volgende vast : een aantal onderdelen liggen moeilijk op federaal vlak of binnen de andere gemeenschappen, maar deze Vlaamse regering heeft zich duidelijk uitgesproken voor de openverklaring tot ondertekening. Dat laatste is de eerste stap om daadwerkelijk te komen tot een ondertekening.

Wat de problematiek van het klonen betreft, verwijs ik naar mijn antwoord op een mondelinge vraag die mevrouw Verwimp me stelde op 14 januari jongstleden. Hoewel deze problematiek niet tot onze bevoegdheden behoort, verklaarde ik dat we hierover wel een opinie kunnen en moeten hebben. Zoals ik daarnet opmerkte : er is sprake van bevoegdheden, vertegenwoordiging en besluitvorming, maar het is niet verboden daarover een opinie te hebben. Daarom heb ik me ook radicaal uitgesproken tegen het klonen van mensen. Ik wees toen op de moeilijkheid die eruit bestaat dat er op dit ogenblik geen federale wetgeving terzake bestaat. Ik blijf betreuren dat men niet voldoende alert is geweest om daartoe de nodige stappen te zetten. De huidige federale titularis zou het voornemen hebben om eindelijk een wetgeving uit te tekenen. Ik wil beklemtonen dat we terzake zeer helder ons standpunt hebben geformuleerd tegenover de federale regering. Los van het nut van een aantal onderzoekselementen die te maken hebben met bijvoorbeeld het aanmaken van ruggenmerg, met brand- en andere wonden, hebben we toch een principiële opinie met betrekking tot het klonen.

Wat betreft de specifieke problematiek van de octrooieerbaarheid van biotechnologische uitvindingen verwijs ik naar de Europese richtlijn

betreffende de rechtsbescherming van biotechnologische uitvindingen. Hierin wordt expliciet verklaard dat het klonen van mensen strijdig is met de openbare orde en de goede zeden. Derhalve worden werkwijzen voor het klonen van mensen ondubbelzinnig van octrooiering uitgesloten. Deze richtlijn werd principieel goedgekeurd door de Raad van Ministers bevoegd voor de Interne Markt, op 27 november 1997, en zal naar alle waarschijnlijkheid binnen afzienbare tijd in tweede lezing definitief worden goedgekeurd door het Europees parlement. Op deze ministerraad werd België vertegenwoordigd door de federale minister van Buitenlandse Zaken, in vervanging van de federale minister van Economie. Krachtens het samenwerkingsakkoord tussen de federale regering en de regeringen van de deelstaten met betrekking tot de vertegenwoordiging van België in de EU wordt België in de EU-raad voor de interne markt vertegenwoordigd door een federaal minister, volgens de door mij aangegeven indeling in vier categorieën. Deze federale minister pleegt met betrekking tot de in te nemen standpunten uiteraard vooraf overleg met de betrokken functionele deelstaatministers. Het tijdens voornoemde bijeenkomst van de raad ingenomen standpunt werd voorbereid tijdens een interkabinettenwerkgroep, met vertegenwoordigers van de gewesten en de federale regering. Ook in dit dossier was België verplicht zich te onthouden, tegen de grote meerderheid van EU-lidstaten in, omdat een aantal federale kabinetten zich niet konden verzoenen met de richtlijn.

Met betrekking tot de betrokkenheid van het Vlaams Parlement in deze materie, ten slotte, verwijs ik naar het feit dat, bij het tot stand komen van een Europese richtlijn, elk ontwerp van richtlijn ter informatie aan alle in België inhoudelijk betrokken parlementen wordt overgemaakt. Dat is een procedure waartoe werd afgesproken en die we trouwens toepassen. Verder behoort het tot de normale constitutionele prerogatieven van de uitvoerende macht dat deze de standpunten bepaalt die worden ingenomen bij de totstandkoming van internationale verdragen. Vanzelfsprekend zal, na de eventuele ondertekening van de Conventie over Mensenrechten en Biogeneeskunde door België, mede namens de gemeenschappen, de Vlaamse regering dit verdrag onverwijld voorleggen aan het Vlaams Parlement, met het oog op decretale goedkeuring. Ter afronding wil ik zeggen steeds bereid te zijn geweest het Vlaams Parlement uitvoerig te informeren indien er vragen rezen over deze problematiek. In dit verband verwijs ik naar mijn antwoord op de voornoemde mondelinge vraag en de eerdere interpellatie van mevrouw Verwimp. Ik verwijs

Van den Brande

eveneens naar de open informatieve vergadering die ik het VIB nog zeer onlangs liet inrichten.

Dat gebeurde in afspraak met het Vlaams Parlement. De interpellatie vond plaats op 29 mei 1997. De informatievergadering met vertegenwoordigers van het VIB, waarop deze problematiek zeer uitvoerig aan bod is gekomen, werd op 12 februari gehouden.

Het gaat dus om een buitengewoon belangrijk onderwerp. De bevoegdheden liggen vooral op het federale niveau. Wel was dit onderwerp hier op een aantal bijeenkomsten geagendeerd. Ik beëindig hier mijn antwoord over de besluitvorming binnen de Vlaamse regering. Het is wel duidelijk dat zowel de Conventie van de Raad van Europa als het ontwerp van Unierichtlijn van belang zijn.

De voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer Etienne De Groot : Mevrouw de voorzitter, ik dank de minister-president voor zijn uitvoerig antwoord. Toch wil ik nog enkele opmerkingen en bedenkingen kwijt. U weet dat we in de toekomst alsmaar acuter met fundamentele bio-ethische kwesties zullen worden geconfronteerd. We zullen snel tot enige besluitvorming over deze zaken moeten komen.

We hebben in dit land eigenlijk geen debatcultuur. We zijn het niet gewoon naar mekaar te luisteren. In het beste geval vertellen we allen ons eigen verhaal, zonder dat er een consensus tot stand komt. De essentie van mijn vraag is het volgende. De Vlaamse regering geeft een richtlijn aan haar afgevaardigde in de coördinerende vergadering. Waarom richt ze zich niet vooraf tot het Vlaams Parlement, om ten minste in de commissie een discussie uit te lokken ?

Zelfs als de conventie wordt goedgekeurd, en zelfs als er een wetgeving totstandkomt, dan nog zullen er regelmatig aanvullingen moeten worden opgesteld. Ik geef een voorbeeld. Het aanvullend protocol over het klonen is er pas achteraf gekomen. Eigenlijk had men die noodzaak kunnen voorzien. Maar telkens opnieuw duiken er nieuwe ontwikkelingen op, die leiden tot cascades van noodzakelijke aanpassingen. Moet men zich dus niet eerst tot het parlement richten vóór men richtlijnen geeft ?

Vanuit juridisch oogpunt kan men op de gehanteerde werkwijze inderdaad geen kritiek hebben.

Maar toch is overleg meer aangewezen. Het is politiek meer verantwoordelijk. En het zal ertoe leiden dat er achteraf minder problemen zullen opduiken. Tenslotte bevat dat ontwerp van bioconventie veel positieve punten. Maar van bepaalde aspecten vrees ik dat daardoor het wetenschappelijk onderzoek te erg aan banden kan worden gelegd. Men mag het kind niet met het badwater weggooien.

Ik vraag u dus om het parlement daar in de toekomst meer bij te betrekken. Ik vraag niet dat hier formeel teksten ter stemming worden gelegd. Maar er moet een gesprek met de volksvertegenwoordiging totstandkomen. Die volksvertegenwoordiging moet ervoor zorgen dat achteraf conventies en aanvullende protocollen worden ondertekend.

We kennen mekaar al lang. Ook in de Kamer waren we actief. Verdragen worden er met grote laksheid goedgekeurd. Hier gebeurt dat trouwens ook. De afgevaardigden van Agalev vormen daarop een uitzondering.

Minister-president Luc Van den Brande : Op dat laatste punt hebt u gelijk. We hebben dat inderdaad samen meegemaakt. Ik kan niet beweren dat we de kleinste details van een verdrag in het Vlaams Parlement analyseren. Toch is de gewoonte gegroeid om iets grondiger over verdragen te discussiëren. Volstaat dat ? Ik denk van niet. In afspraak met de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid hebben we voorgesteld om een uitvoerig gesprek met het VIB te voeren. Dat gesprek is op 12 februari gehouden. Ik vermoedde dat de commissieleden daarvan op de hoogte waren. Het gesprek in kwestie moest ons toelaten om over een aantal essentiële zaken de mening van het parlement te weten te komen.

Ik sta open voor deze aanpak. We moeten formules uitwerken die toestaan om dit thema samen met deze commissie en met de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid op te volgen. Uw bedoeling is om aan de hand van dit soort gesprekken de opinievorming over de Conventie van de Raad van Europa en het ontwerp van Unierichtlijn te bepalen. U hebt daarin gelijk. Maar formeel is dit hoe dan ook een bevoegdheid van de uitvoerende macht, en daarover verschillen we niet van mening. Ik sta ter beschikking om met deze commissie en haar voorzitter die formules uit te werken.

De voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer Etienne De Groot : We moeten een toestand creëren waarin het gemakkelijker wordt om in consensus problemen aan te pakken. Vandaag kan dat in dit land niet. We worden nochtans met dringende problemen geconfronteerd. We zullen een aanpak moeten ontwikkelen waarin iedereen zich kan terugvinden. De positieve benadering van de minister-president verdient dan ook dank. In het verlengde van deze interpellatie zal ik in die zin een motie indienen.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Ik verontschuldig me voor mijn late aankomst : er waren problemen met het openbaar vervoer. Als mijn vragen onderwerpen zouden behandelen die reeds aan bod zijn gekomen, dan verontschuldig ik me daar eveneens voor. Over dit onderwerp heb ik twee specifieke vragen.

De minister-president heeft gezegd dat hij bereid is om in de toekomst deze zaken met het parlement te bespreken.

Minister-president Luc Van den Brande : Mevrouw Verwimp, ik wil niet dat er misverstanden zouden ontstaan. Over de inhoudelijke aspecten van deze materie moet inderdaad een debat worden gevoerd. Ik zal hier echter geen verdragsontwerpen ter bespreking voorleggen vóór de procedure op het uitvoerende niveau is afgewerkt. Daarover mag geen onduidelijkheid bestaan. Ik geef een voorbeeld. Naar aanleiding van een conventie of een verdrag over het klonen of over bio-ethische kwesties in het algemeen, moeten we inhoudelijk kunnen debatteren. Maar dat kan dan niet gebeuren met de teksten in de hand.

De heer Etienne De Groot : We kunnen debatteren over de inhoud, maar niet over de tekst van het verdrag.

Minister-president Luc Van den Brande : Inderdaad. De inzet van zo een debat moet opinievormend zijn.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijn concrete vraag heeft betrekking op het feit dat niemand van ons specialist is op alle domeinen. Daarom had ik graag vernomen wie u over deze kwesties adviseert. Wie werkt mee aan de opbouw van uw directieven ?

Minister-president Luc Van den Brande : Mevrouw Verwimp, dit is een oorbare vraag, maar de opinie

en de politieke verantwoordelijkheid worden vastgelegd uit hoofde van de betrokken minister.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister-president, dat neem ik aan. U hebt al gezegd dat het VIB terzake een belangrijke rol speelt. Als lid van het Vlaams Parlement vind ik het niet meer dan logisch dat ik mag vragen welke instanties in dit verband een rol spelen.

Ik heb nog een tweede vraag. U vindt het klonen van mensen ontoelaatbaar. Wat is voor u een mens ?

De voorzitter : Mevrouw Verwimp, u kunt uiteraard aanvullende vragen stellen, maar ik wil toch voorstellen dat we ons nu beperken tot de interpellatie van de heer De Groot. De minister-president heeft duidelijk zijn bereidheid aangegeven om bij dit thema een open en constructieve houding aan te nemen. In dit verband ligt de verantwoordelijkheid ook grotendeels bij onszelf. Het Vlaams Parlement moet ervoor zorgen dat over deze materie in alle openheid en sereniteit kan worden gediscussieerd.

We vernemen dat de commissie voor Onderwijs hieromtrent al enige informatie heeft gekregen in een hoorzitting. We moeten dus onderzoeken op welke manier ook de commissie voor Welzijn bij de evolutie van dit dossier kan worden betrokken. Dit geldt eveneens voor de commissie voor Leefmilieu. Bovendien zijn enkele van onze collega's ook lid van de Raad van Europa. We moeten dus nagaan hoe zij de doorstroom van informatie kunnen bevorderen. Ook het raadgevend Comité voor Bio-ethiek staat te onzer beschikking. Het is wel een federaal comité, maar het kan ook vragen van de Vlaamse overheidsinstanties beantwoorden.

Mijns inziens moeten we dus eerst zelf overleggen hoe we het inhoudelijk debat zullen stofferen. Dit neemt uiteraard niet weg dat de regering haar verantwoordelijkheid moet nemen in het aanwijzen van vertegenwoordigers en het geven van directieven.

Minister-president Luc Van den Brande : Mevrouw Verwimp, u hebt een zeer existentiële vraag gesteld. Deze houdt verband met het begin en het einde van het menselijk leven. Ze sluit eigenlijk aan bij een ruimere thematiek. Genetische technieken zoals klonen bieden ook therapeutische mogelijkheden, en kunnen dus worden gebruikt om mensenlevens te redden. Het is in dit verband niet zo eenvoudig het menselijk leven strikt af te bakken. Dit neemt uiteraard niet weg dat ik het nood-

Van den Brande

zakelijk vind om daartoe een aantal objectieve criteria op te stellen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Hoe zit het dan met embryo's ?

Minister-president Luc Van den Brande : Mevrouw Verwimp, ik heb nu geantwoord op de interpellatie van de heer De Groot. In de nabije toekomst zullen we ongetwijfeld nog wel de mogelijkheid hebben om een ruimer debat te voeren.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Als lid van het Vlaams Parlement heb ik toch het recht om me aan te sluiten bij de interpellatie van een van mijn collega's ?

Minister-president Luc Van den Brande : Dat recht hebt u uiteraard. Ik herhaal dat ik zonder enig voorbehoud bereid ben om daarover een diepgaand debat te voeren. Nu word ik echter elders verwacht.

De voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer Etienne De Groot : Mijnheer de minister-president, over die existentiële vragen kunnen we inderdaad zeer lang discussiëren, maar ik wil toch nog vlug de volgende opmerking maken. Ik heb begrepen dat de Vlaamse regering tegen het klonen van volwassen individuen is, zoals dat onlangs met een schaap is gebeurd. Dat sluit echter niet uit dat primaire embryo's – tot een bepaald stadium – wel zouden mogen worden gekloond.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister-president, hebt u dat inderdaad gezegd ?

Minister-president Luc Van den Brande : Mevrouw Verwimp, dit is niet het geschikte moment om deze discussie te voeren, omdat ze dan nogal ongeordend zou verlopen. Laten we dat binnenkort op een meer gestructureerde manier doen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Maar dat debat komt er nooit.

De heer Etienne De Groot : Mevrouw de voorzitter, ik heb aandachtig naar uw suggestie geluisterd. Ik heb het volgende voorstel. Als er zich een bepaald fenomeen voordoet waarvoor overleg noodzakelijk is, kan eventueel uit de verschillende commissies van dit parlement een commissie ad hoc worden samengesteld, met mensen die terzake een zekere kennis of interesse hebben. Op die manier kunnen we tot een degelijk debat komen.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer De Groot, daar zit inderdaad de moeilijkheid. Er zijn bepaalde opsplitsingen tussen onderwijs en wetenschap enerzijds, en economie en werkgelegenheid anderzijds.

De voorzitter : Zo wordt bijvoorbeeld de begroting voor het VIB in de commissie voor Economische Aangelegenheden besproken.

Minister-president Luc Van den Brande : Dat bedoel ik dus. Er zijn ook duidelijke raakvlakken tussen de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid en deze commissie. Voor die moeilijkheden zal men dus een oplossing moeten vinden.

De voorzitter : Dat zullen we dus zelf moeten voorbereiden. Ik ben ervan overtuigd dat daarvoor het nodige enthousiasme bestaat.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer De Groot werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 10.30 uur.*
